

de comprendre a l'Edat Mitjana, l'esperit que ha animat la literatura en alguns estaments literaris o socials, i les idees que renovaven les nostres lletres en els inicis de l'Humanisme clàssic. Així mateix, els punts de vista des d'on el Sr. Rubió ha enfocat el seu treball no sempre han pogut dur-lo a la consideració dels aspectes més interessants de les obres que ha trobat al seu camí. Això es veu sobretot al capítol III, a les pàgines dedicades a l'aportació de l'estament dels cavallers a la literatura.² Però li han permès de situar-se en una posició immillorable per a examinar la postura dels autors, abans i durant l'execució de llurs obres, i els fins que pretenien d'assolir. Arribar a desxifrar el que aquelles són hauria estat ja entrar en el terreny de la crítica literària pura i hauria sortit dels propòsits del llibre.

De l'Edat Mitjana al Renaixement és, com hem dit, un llibre difícil d'ésser extractat. És, també, una obra escrita en bella i clara prosa, en la qual l'historiador, l'expositor i l'escriptor s'agermanen perfectament. Seguint el costum d'aquests darrers anys a Catalunya, el llibre ha estat imprès en paper de fil i duu il·lustració molt escaient.

Pere BOHIGAS

BENITO MENDÍA, O. F. M.: *Bibliografía luliana contemporánea (años 1935-1950)*. Brozzi-Quaracchi (Firenze), Collegium S. Bonaventurae, 1951. 24 pàgs. («Archivum Franciscanum Historicum», XLIV, 436-458.)

De tots temps, l'Orde dels Framenors ha contribuït amb notables aportacions al progrés dels estudis lullians. Ara, en tombar la meitat del segle, l'«Archivum Franciscanum Historicum», l'òrgan més prestigiós de la investigació històrica franciscana, prengué la iniciativa d'elaborar un inventari bibliogràfic de les publicacions lullianes o sobre Ramon Llull aparegudes en els últims lustres. L'encàrrec fou conferit, per indicació del P. Platzeck, al franciscà espanyol P. Benito Mendía, el qual l'any 1946 s'havia donat a conèixer com a excellent lullista, en el seu article sobre l'ortodòxia de les doctrines del Doctor Il·luminat, a la revista «Verdad y Vida». El P. Mendía, diligent a complir la comanda, sol·licità tot seguit informació dels lullistes de Mallorca i es desplaçà a Barcelona amb el mateix objecte. Fruit del seu esforç és la *Bibliografía* que recensionem ací.

L'autor recull en dos-cents vint-i-dos números les publicacions de caràcter lullianes aparegudes en el transcurs de setze anys, des del 1935, centenari de la naixença del Beat, en què Alòs-Moner redactà per a la revista franciscana «Wissenschaft und Weisheit» l'article *Lullistische Literatur der Gegenwart*, fins al 1950. Val a dir que la collita resulta esplèndida, sobretot si hom té en compte que endemig s'han produït la guerra civil espanyola i la guerra mundial i que l'inventari no és exhaustiu, perquè l'autor no ha reeixit a superar les dificultats pel coneixement dels estudis apareguts en països americans. El P. Mendía no

2. En aquestes pàgines es fa esment de la traducció catalana del *Decamerone*. El Sr. Rubió pregunta dubitativament, referint-se al traductor: «Era de debò un monjo?» El fet d'ésser datada aquesta traducció a la *vila* de Sant Cugat del Vallès, i no al monestir, fa molt improbable, al nostre entendre, que aquell traductor fos un monjo.

s'ha limitat a donar una simple llista cronològica o alfabètica, sinó que ha ordenat els materials recollits i els ha classificat segons el següent esquema : I. Vida, empreses i personalitat de Ramon Llull ; II. Obres de Ramon Llull : catàlegs, edicions i traduccions, fons de manuscrits, altres estudis sobre les obres ; III. El pensament lullian : estudis generals, teologia, ascètica i mística, missionologia, apologètica, filosofia, dret i idees político-socials, pedagogia, ciències, poesia i literatura, estudis sumaris ; IV. Llull en la història : estudis generals, ortodòxia i culte, lullisme, antilullisme i pseudo-lullisme ; Bibliografies lullianes.

L'estudi del P. Mendía constitueix un utilíssim instrument de treball, que hauran de consultar sovint els estudiosos de Ramon Llull. Llàstima, només, que la precipitació a redactar-lo hagi perjudicat quelcom l'escrupolositat i el rigor amb què han d'ésser presentades aquesta mena de bibliografies. Citaré, per a mostra, el fet que alguns treballs lullians del meu germà Tomàs han estat posats indègudament a nom meu. També, a propòsit d'altres autors, ha incorregut en petites inexactituds de data o lloc de publicació. Així i tot, cal agrair vivament al P. Mendía el seu magnífic esforç.

J. C. i A.

E. ALLISON PEERS : *Fool of Love*. London, S. C. M. Press Limited, 1946.
128 pàgs.

El Prof. Peers, que en la tercera dècada d'aquest segle tant va fer per a donar a conèixer la figura i l'obra de Ramon Llull als països de parla anglesa — sobretot amb la publicació de *Ramon Llull, a Biography* (1929) i d'un grup de versions a l'anglès entre les quals sobresurt l'excel·lent traducció completa del *Blanquerna* (1926) —, continuà escrivint sobre Llull fins al final de la seva vida, bé que sense dedicar-se de ple al lullisme durant els darrers anys. Allison Peers sempre ha atorgat a Llull l'atenció que li correspon entre els grans escriptors europeus medievals, i així li ha reservat un lloc en la seva antologia de místics europeus *Behind that Wall* (1947).

Fool of Love és un llibre clàssic d'aquesta segona època lulliana d'Allison Peers, en la qual predominen les obres de divulgació. El llibre està dividit en set parts ; l'autor passa revista a la conversió i els anys d'estudi, als sojorns a Randa i a Miramar, a *Blanquerna* — al qual dedica un capítol sencer —, als tres viatges a l'Àfrica i la mort, i finalment fa una anàlisi de la fortuna de Llull fins als nostres dies. En realitat, el llibre que comentem no és una obra d'investigació, sinó un resum de la vida, dinàmica i suggestiva, del gran mallorquí, amb comentaris crítics intercalats de les obres principals. L'autor havia ja usat aquest procediment en *Ramon Llull, a Biography*, un compendi de la qual és en gran part *Fool of Love*.

Aquesta obra, com tantes altres del Prof. Peers (i, sobretot, *Catalonia Infelix*), està impregnada de simpatia per Catalunya. E. Allison Peers morí a Liverpool el mes de desembre de 1952, però el record del nostre gran amic perdurarà — tant a través de les obres menors de l'estil de la que comentem com a través de les cabdals — entre els estudiosos de la cultura catalana.

Jordi CARBONELL.